

TÜRK SAĞLIK-SEN GENEL MERKEZİ

Sayı : GM.06.2017.050/ 82

Tarih: 06/02/2017

Konu : 120 ve 130 Saat Üzeri Tutulan ve
Ücreti Ödenmeyen Nöbetler Hk.

SAĞLIK BAKANLIĞI'NA

Bilindiği üzere 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 33. Ek Maddesinde; "Yataklı tedavi kurumları, seyyar hastaneler, ağız ve diş sağlığı merkezleri, aile sağlığı merkezleri, toplum sağlığı merkezleri, ve 112 acil sağlık hizmetlerinde haftalık çalışma süresi dışında normal, acil veya branş nöbeti tutarak, bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle karşılanmayan her bir nöbet saatı için (nöbet süresi kesintisiz 6 saatten az olmak üzere), aşağıda gösterilen gösterge rakamlarının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu hesaplanacak tutarda nöbet ücreti ödenir. Bu ücret yoğun bakım, acil servis ve 112 acil sağlık hizmetlerinde tutulan söz konusu nöbetler için yüzde elli oranında artırılmış ödenir. Ancak ayda aile sağlığı ve toplum sağlığı merkezlerinde 60 saatten, diğer yerlerde ve hiçbir şekilde 130 saatten fazlası için ödeme yapılmaz. Bu ücret damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Gösterge

	Gösterge
a) Eğitim görevlisi ⁽¹⁾ , başasistan, uzman tabip	150
b) Tabip, tipten uzmanlık mevzuatında belirtilen dallarda, bu mevzuat hükümlerine göre uzmanlık belgesi alan tabip dışı personel, aynı dallarda doktora belgesi alanlar	135
c) Diş tabibi ve eczacılar	120
ç) Mesleki yükseköğretim görmüş sağlık personeli	90
d) Lise dengi mesleki öğrenim görmüş sağlık personeli	75
e) Diğer personel	55

TÜRK SAĞLIK-SEN GENEL MERKEZİ

Bu madde hükmü, üniversitelerin yataklı tedavi kurumlarında çalışan ve 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 50 inci maddesinin (e) bendi kapsamında bulunanlar ile yataklı tedavi kurumlarında çalışan ve 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Kanunun Ek 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında bulunanlar hakkında da uygulanır.

İcap nöbeti tutan ve bu nöbet sırasında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle karşılaşamayan her bir icap nöbeti saat için, icap nöbeti süresi kesintisiz 12 saatten az olmamak üzere, yukarıda nöbet ücreti için belirlenen ücretin yüzde 40'i tutarında icap nöbet ücreti ödenir. Bu şekilde ücretlendirilebilecek toplam icap nöbeti süresi aylık 120 saat geçmez.” hükmü düzenlenmiştir.

Mevzuatta da açıkça belirtildiği üzere aylık 130 saatin üzeri tutulan nöbetler ve aylık 120 saatin üzerinde tutulan icap nöbetleri için herhangi bir ücret ödenmeyeceği hükmü altına alınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili düzenlemelerinin yanında; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesi ile “*Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.*” hükmü, ‘Zorla Çalıştırma Yasası’ başlıklı 18. maddesinde ise “*Hiç kimse zorla çalıştırılamaz. Angarya yasaktır.*” hükmü düzenlenmiştir.

Her ne kadar mevzuat ile aylık 130 saatin üzerinde tutulan nöbetler ve aylık 120 saatin üzeri tutulan icap nöbetleri için ücret ödenmeyeceği düzenlemesi bulunsa da Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile Angarya yasaklanmıştır. Fazla çalıştırmanın hangi hallerde yapılabileceği ise yine Anayasamızda belirtilmiş olup, belirtilen saatlerin üzerinde nöbet ve icap nöbeti verilmesi gerektiren olağanüstü bir durumun söz konusu olmadığı aksine 120 ve 130 saatlerin üzerine nöbet ve icap nöbeti görevi verilmesi olağan bir uygulama halini almıştır. Personel yetersizliği ve hizmetin devamlılığı sağlama gereği ile sağlık personeline 120 ve 130 saat nöbet ve icap nöbeti görevi verilmesinin ve karşılığında izin ve/veya ücret verilmemesinin angarya teşkil ettiği açıklır.

Açıklanan hususların tümü birlikte değerlendirildiğinde; çalışanın çalışma şartları ile ilgili olarak, çalıştırana karşı korunduğu, asgari çalışma süreleri veya fazla çalışmalar karşısındaki hak ve yükümlüklerinin düzenlendiği, idareye fazla çalışma karşılığı, çalışanı koruyan herhangi bir yükümlülük getirmeyen çalışmaların zorla çalıştırma niteliğinde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

TÜRK SAĞLIK-SEN
GENEL MERKEZİ

Bu itibarla aylık 130 saatin üzerinde tutulan nöbetler ve aylık 120 saatin üzeri tutulan icap nöbetleri karşılığında personelle izin kullanılması, 120 saat üzeri tutulan icap nöbetlerinin karşılığında verilecek iznin ne şekilde hesaplanarak kullanılacağı ve izin kullanmasına müsaade edilmeyen süreler içinse personelle nöbet ve icap nöbet ücreti ödenmesi için gerekli işlemlerin yapılarak; mağduriyetlerin giderilmesi adına ilgili mevzuatta düzenleme yapılması hususunda gereğini önemle arz/rica ederiz.

Yusuf ALAN
Genel Başkan Yardımcısı

Önder KAHVECİ
Genel Başkan

**TÜRK SAĞLIK-SEN
GENEL MERKEZİ**

Sayı : GM.06.2017.050/**88**

Konu : 60 Saat Üzeri Tutulan ve
Ücreti Ödenmeyen Nöbetler Hk.

Tarih: 06/02/2017

TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU BAŞKANLIĞINA

Bilindiği üzere 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 33. Ek Maddesinde; "Yataklı tedavi kurumları, seyyar hastaneler, ağız ve diş sağlığı merkezleri, aile sağlığı merkezleri, toplum sağlığı merkezleri, ve 112 acil sağlık hizmetlerinde haftalık çalışma süresi dışında normal, acil veya branş nöbeti tutarak, bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle karşılanmayan her bir nöbet saatı için (nöbet süresi kesintisiz 6 saatten az olmamak üzere), aşağıda gösterilen gösterge rakamlarının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu hesaplanacak tutarda nöbet ücreti ödenir. Bu ücret yoğun bakım, acil servis ve 112 acil sağlık hizmetlerinde tutulan söz konusu nöbetler için yüzde elli oranında artırılmış ödenir. Ancak ayda aile sağlığı ve toplum sağlığı merkezlerinde 60 saatten, diğer yerlerde ve hiçbir şekilde 130 saatten fazlası için ödeme yapılmaz. Bu ücret damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Gösterge

	Gösterge
a) Eğitim görevlisi ⁽¹⁾ , başasistan, uzman tabip	150
b) Tabip, tıpta uzmanlık mevzuatında belirtilen dallarda, bu mevzuat hükümlerine göre uzmanlık belgesi alan tabip dışı personel, aynı dallarda doktora belgesi alanlar	135
c) Diş tabibi ve eczacılar	120
ç) Mesleki yüksekokğrenim görmüş sağlık personeli	90
d) Lise dengi mesleki öğrenim görmüş sağlık personeli	75
e) Diğer personel	55

Bu madde hükmü, üniversitelerin yataklı tedavi kurumlarında çalışan ve 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 50inci maddesinin (e) bendi kapsamında bulunanlar ile yataklı tedavi kurumlarında çalışan ve 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Kanunun Ek 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında bulunanlar hakkında da uygulanır.

TÜRK SAĞLIK-SEN GENEL MERKEZİ

"İcap nöbeti tutan ve bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle karşılaşamayan her bir icap nöbeti saatı için, icap nöbeti süresi kesintisiz 12 saatten az olmamak üzere, yukarıda nöbet ücreti için belirlenen ücretin yüzde 40'ı tutarında icap nöbet ücreti ödenir. Bu şekilde ücretlendirilebilecek toplam icap nöbeti süresi aylık 120 saat'i geçemez." hukmü düzenlenmiştir.

Mevzuatta da açıkça belirtildiği üzere aile sağlığı ve toplum sağlığı merkezlerinde ayda 60 saatten fazlası için ödeme yapılmayacağı huküm altına alınmıştır.

Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili düzenlemelerinin yanında; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesi ile "Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." hukmü, 'Zorla Çalıştırma Yasağı' başlıklı 18. maddesinde ise "Hiç kimse zorla çalıştırılamaz. Angarya yasaktır." hukmü düzenlenmiştir.

Her ne kadar mevzuat ile aylık 60 saatin üzerinde tutulan nöbetler için ücret ödenmeyeceği düzenlemesi bulunsa da Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile Angarya yasaklanmıştır. Fazla çalıştırmanın hangi hallerde yapılabileceği ise yine Anayasamızda belirtilmiş olup, belirtilen saatlerin üzerinde nöbet görevi verilmesi gerektiren olağanüstü bir durumun söz konusu olmadığı aksine 60 saatin üzerinde nöbet görevi verilmesi olağan bir uygulama halini almıştır. Personel yetersizliği ve hizmetin devamlılığı sağlama gereklisi ile aile sağlığı ve toplum sağlığı merkezi personeline 60 saat nöbet görevi verilmesinin ve karşılığında izin ve/veya ücret verilmemesinin angarya teşkil ettiği açıklıktır.

Açıklanan hususların tümü birlikte değerlendirildiğinde; çalışanın çalışma şartları ile ilgili olarak, çalıştırana karşı korunduğu, asgari çalışma süreleri veya fazla çalışmalar karşısındaki hak ve yükümlüklerinin düzenlendiği, idareye fazla çalışma karşılığı, çalışanı koruyan herhangi bir yükümlülük getirmeyen çalışmaların zorla çalışma niteliğinde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu itibarla aylık 60 saatin üzerinde tutulan nöbetler karşılığında aile sağlığı ve toplum sağlığı merkezi personeline izin kullanılması, izin kullanılmasına müsaade edilmeyen süreler içinse kişilere nöbet ücreti ödenmesi için gerekli işlemlerin yapılarak mağduriyetlerin giderilmesi adına ilgili mevzuatta düzenleme yapılması hususunda gereğini önemle arz/rica ederiz.

Yusuf ALAN
Genel Başkan Yardımcısı

Önder KAHVECİ
Genel Başkan

